

ДИСТАНЦІЙНА ОСВІТА У ВНЗ: ПЕРЕВАГИ Й НЕДОЛІКИ

Процес інформатизації системи освіти в Україні вимагає постійно модернізувати методичну і дидактичну основи під сучасні інформаційні технології, що призводить до створення інноваційних методик навчання. Однією із нових форм навчального процесу є дистанційна форма, що пов'язана з використанням інформаційно-комунікаційних технологій [1]. На сьогодні створюється науково-методична база з питань доцільності впровадження дистанційного навчання у вищі навчальні заклади (ВНЗ) та перспективи його використання. Мета даної роботи – окреслити сучасний стан, переваги, недоліки та перспективи розвитку дистанційної освіти у ВНЗ України. Технології дистанційного навчання складаються з педагогічних та інформаційних технологій дистанційного навчання. Загальновідомо, що педагогічні технології дистанційного навчання – це технології опосередкованого активного спілкування викладачів зі студентами з використанням телекомунікаційного зв'язку та методології індивідуальної роботи студентів з структурованим навчальним матеріалом, представленим у електронному вигляді. Є думка, що інформаційні технології дистанційного навчання – це технології створення, передачі і збереження навчальних матеріалів, організації і супроводу навчального процесу дистанційного навчання за допомогою телекомунікаційного зв'язку. Незначна за часом та обсягом частина навчального процесу дистанційної освіти може здійснюватись за очною формою (складання іспитів, практичні, лабораторні роботи тощо). Кількісні та змістовні показники цієї частини залежать від напрямку підготовки (спеціальності) та етапу розвитку дистанційної освіти і визначатимуться нормативними документами Міністерства освіти і науки України. Технології дистанційного навчання можуть використовуватись не тільки в дистанційній освіті, а й в інших формах навчання: очній, заочній, екстернаті; крім того – в окремих дисциплінах або блоках дисциплін, що призначені для підвищення освітнього рівня чи кваліфікації окремих осіб та (або) груп слухачів. Більшість українських ВНЗ пропонують дистанційну освіту, що, звісно, має переваги в порівнянні з традиційними формами (очною та заочною), а саме: безперервність навчання – можливість навчатись в будь-який момент за індивідуальним графіком; доступність – відкритість освітніх ресурсів для масового залучення усіх верств населення до освітнього процесу; економічність – надання якісного навчання з мінімальними фінансовими витратами та витратами на енергоресурси; індивідуалізація та диференціація навчання – створення і налаштування дистанційних курсів із врахуванням вікових та фізіологічних особливостей користувача; інноваційність – застосування нових інформаційнокомунікаційних засобів навчання для створення якісного освітнього середовища з метою формування та розвитку навичок не тільки з фахових галузей, але і набуття комп'ютерної грамотності; мобільність – можливість паралельно навчатись за іншим напрямом, а також без відриву від професійної діяльності [1;3;4]. Нами зафіксовано, що система будь-якого дистанційного навчання охоплює студента, який навчається, тьютора – той хто навчає, організатора – той, хто планує навчальну діяльність, розробляє програми навчання, займається розподіленням студентів за

групами і навчальним навантаженням на тьюторів, вирішує різні організаційні питання, адміністратора – той, хто забезпечує стабільне функціонування системи, вирішує технічні питання, слідує за статистикою роботи системи [2;3]. Проте, є підстави вважати, що використання дистанційного навчання має і певні недоліки, а саме: виникнення перебоїв в доступі до віддалених ресурсів, що може призвести до втрати або пошкодження даних; некомпетентність педагогів в питанні організації дистанційної освіти з використанням нових інформаційно-комунікаційних технологій; складність контролю самостійності виконання завдань; складність мотивації та контролю своєчасності виконання завдань через відведення більшої частини навчального матеріалу на самостійне опрацювання; складність організації спільних видів діяльності з метою комунікації та обміну досвідом. Відтак, можна впевнено стверджувати, що, метою впровадження дистанційного навчання у ВНЗ є організація якісного навчально-виховного процесу «на відстані» з використанням новітніх інформаційно-комунікаційних засобів та відкритим доступом до освітніх ресурсів. Саме така форма навчання може швидко адаптуватись до вимог інформаційного суспільства та підготувати майбутнього спеціаліста. У поєднанні з традиційними формами, дистанційна освіта у вищому навчальному закладі може надати широкий спектр освітніх послуг як для абітурієнтів і студентів для набуття необхідних навичок та вмінь для майбутньої професійної діяльності, так і для викладачів з метою підвищення кваліфікації. На даний момент основними перспективами дослідження є процес розробки якісного вільного освітнього простору та підготовки педагогічних кадрів – фахівців зі своєї спеціальності, а також в сфері інформаційних технологій. За умови вирішення вищеприписаних проблем буде створене ефективне дистанційне навчання, що всебічно розкриє потенціал студента, враховуючи як індивідуальні, так і загальнолюдські потреби.

Список використаних джерел:

- 1.Беляєва О. М. Освітні інновації: сутність, структура, функції, суб'єкти / О. М. Беляєва // Удосконалення якості підготовки лікарів у сучасних умовах : матеріали наук.-практ. конф. з міжнар. участю, м. Полтава, 24 березня 2016 р. – Полтава, 2016. – С. 19–20.
- 2.Про затвердження Положення про дистанційне навчання [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0703-13>.
- 3.Самолук Н. Актуальність і проблемність дистанційного навчання [Електронний ресурс] / Н. Самолук, М. Швець // Нова педагогічна думка. – 2013. – № 1.1. – С. 193. – Режим доступу до ресурсу : http://nbuv.gov.ua/UJRN/Npd_2013_1_50.
- 4.Дистанційна освіта [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу : <http://mon.gov.ua/activity/education/distancijna/distantciyna.html>.